

Behandelen van initiatieven tijdens de overgangsfase

Overleg G40 Stedennetwerk

Nienke van Renssen
Kor van Dijk

Poll

15 januari 2022....er komt een aanvraag binnen. Hoe wilt u dergelijke initiatieven faciliteren tijdens de overgangsfase (2029) ?

Route	Aantal	Reden
Wijzigen omgevingsplan		
Afwijken omgevingsplan		

DILLEMMA

- ❑ “In alle rust werken aan het omgevingsplan, daarom zoveel mogelijk via de buitenplanse opa”
- ❑ Maar: dit instrument leent zich minder goed voor gebiedsontwikkelingen (vanwege beperkte flexibiliteit die kan worden geboden).
- ❑ Moet ik eerst het (definitieve) omgevingsplan vastgesteld hebben om het te kunnen wijzigen of te kunnen afwijken?

Factsheet

Behandelen van initiatieven tijdens de overgangsfase

Wijzigen of afwijken van het omgevingsplan?

1 Inleiding

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet staan er voor gemeenten twee routes open om initiatieven¹ – zoals woningbouwplannen – mogelijk te maken:

1. wijzigen van het omgevingsplan; of
2. afwijken van het omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit² (hierna: buitenplanse opa).

In deze factsheet worden de kenmerken van beide routes toegelicht. Aan de hand hiervan kunt u zelf een keuze maken voor een route. De aandacht richt zich op initiatieven die tijdens de overgangsfase worden ingediend. De overgangsfase is de periode tot in ieder geval 2029³, waarin gemeenten het omgevingsplan van rechtswege moet omzetten naar een permanent omgevingsplan. Daarnaast wordt aandacht besteed aan initiatieven die volgens het oude recht moeten worden afgerond, omdat deze voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gestart.

Het is goed om te beseffen dat aan beide routes inhoudelijk dezelfde eisen worden gesteld. Voor zowel een besluit tot wijziging van het omgevingsplan als voor een buitenplanse opa geldt dat sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit criterium is een overkoepelend criterium, net als het begrip ‘een goede ruimtelijke ordening’ zoals we dat kennen uit de Wet ruimtelijke ordening. Kort gezegd kan worden gesteld dat een evenwichtige toedeling van

¹ De scope is beperkt tot veel voorkomende particuliere initiatieven op gemeentelijk niveau, zoals woningbouwplannen, de uitbreiding van een bedrijventerrein etc. Beleidsinitiatieven die een wijziging van het omgevingsplan met zich meebrengen worden niet behandeld in deze factsheet.
² In deze factsheet staat de buitenplanse omgevingsplanactiviteit centraal. Ofwel een ‘andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan’. Dit kan een activiteit zijn waarvoor het omgevingsplan geen regels bevat (en dus verboden is) of een activiteit die expliciet verboden is.
³ Momenteel worden basen of deze datum aanpassing behoeft, omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet met één jaar is uitgesteld tot 1-1-2022.

Omgevingsvergunning – buitenplans afwijken

- Kan snel met reguliere procedure (8 weken)....
.....maar mogelijk toch uitgebreide procedure van toepassing
- Bevoegd gezag: college van B&W, maar gemeenteraad heeft mogelijk advies
- Participatie: initiatiefnemer bij aanvraag, maar gemeenteraad kan gevallen aanwijzen waarvoor verplichting geldt
- Bezwaar- en beroepsmogelijkheden: bezwaar, beroep en hoger beroep

Wijzigen omgevingsplan

- Duurt lang met uitgebreide procedure (26 weken)....
.....maar alleen zienswijzen vooraf en daarna alleen beroep bij Raad van State
- Is complex en moet volledig, in overgangsfase niet 'volledig', lokale verordeningen en bruidsschat kunnen later.
- Bevoegd gezag: gemeenteraad, maar dan is het ook rond, hoeft over 5 jaar niet meer 'ingepast' te worden in het omgevingsplan
- Participatie: raad motiveert hoe burgers en organisaties zijn betrokken, gemeente in eigen hand

KENMERKEN VAN BEIDE ROUTES

De route via afwijken is daarmee sneller, maar er zit een addertje onder het gras.

Zowel de gemeenteraad als het college kunnen keuzes maken die van invloed zijn op de voorbereidingstijd en de te volgen procedure:

- Gemeenteraad: a) adviesrecht en b) participatie verplicht
- College van B&W: kan gevallen aanwijzen waarop de UOV van toepassing is.

Omvang van de afwijking bepalend

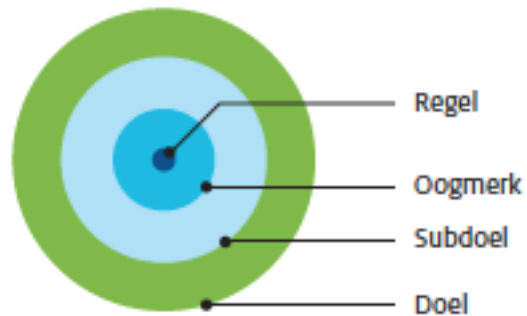
Naarmate een initiatief sterker afwijkt van het omgevingsplan, waaronder de geldende doelen, is het waarschijnlijk dat zowel de gemeenteraad als het college gebruik maken van hun bevoegdheden.

Immers,

- een zwaardere motivering is vereist,
- Complexer en meer belangen
- Draagvlak vs risico op bezwaar en beroep
- Afwijking moet na verloop van tijd alsnog in plan passen

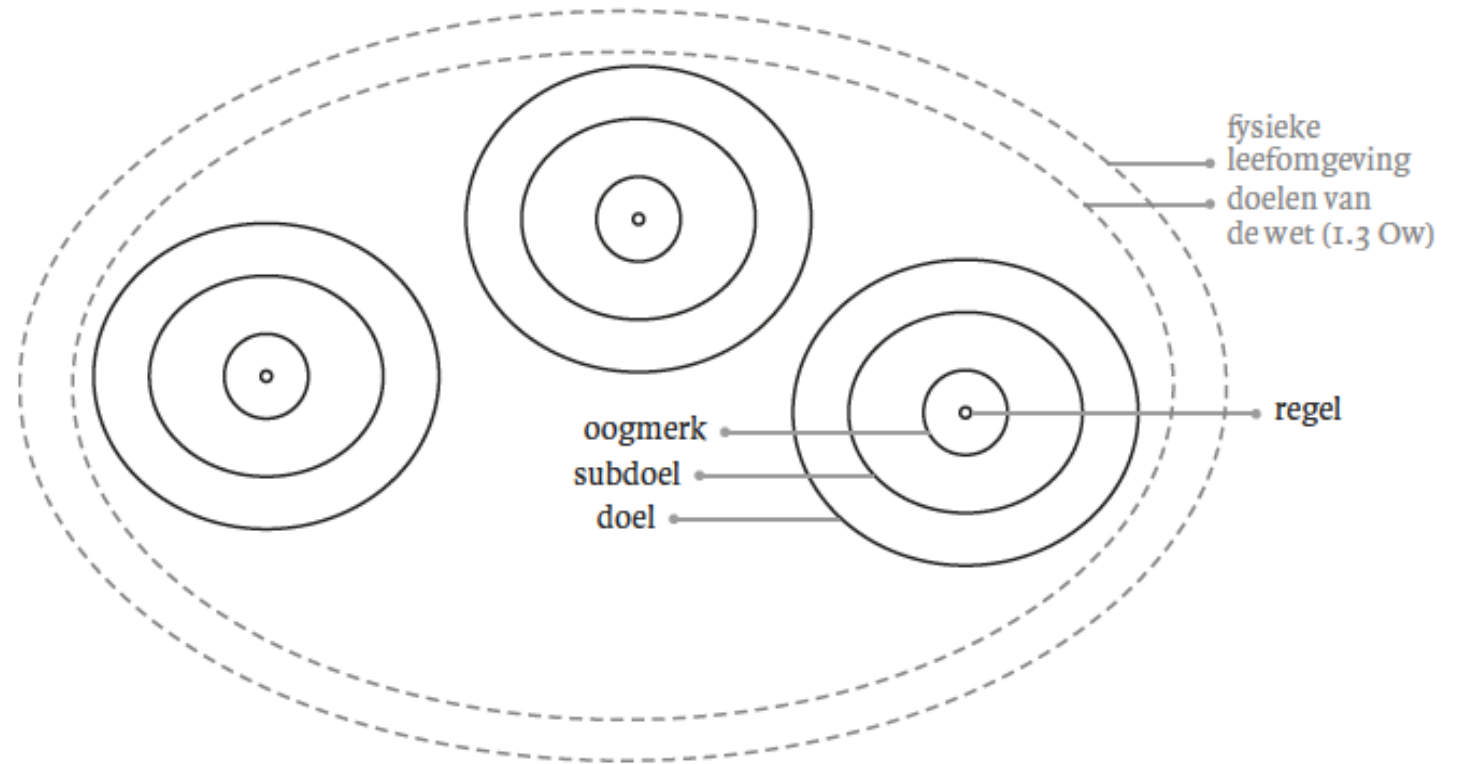
Daarmee is afwijken niet langer sneller, terwijl de voordelen van route 1 (flexibiliteit / kenbaar / inzichtelijkheid) worden gemist.

Omvang van de afwijking bepalend

Doelenbenadering

Bouw het omgevingsplan op aan de hand van de doelenbenadering, met doelen en oogmerken.

Figuur 1 Kringenmodel van de doelenbenadering

VOORBEELDEN

MEER INFORMATIE

<https://vng.nl/nieuws/factsheet-behandelen-initiatieven-tijdens-overgangsfase>